دورنما

دومینوی استیضاح ترامپ تکمیل شد

کاردار امریکا در اوکراین علیه ترامپ شهادت داد

سفیر موقت امریکا در اوکراین که به منظور شهادت درباره مکالمه تلفنی دونالد ترامپ با رئیس‌جمهور اوکراین در مجلس نمایندگان حاضر شد، در اظهاراتی برخلاف آنچه که ترامپ تاکنون اعلام کرده است، گفت: «ترامپ کمک نظامی به کی‌یف و دیدار ولودیمیر زلنسکی با خودش را منوط به موافقت دولت اوکراین با تحقیقات درباره دموکرات‌ها و شرکت مرتبط با خانواده جو بایدن کرده بود». اظهاراتی که نمایندگان کنگره از شنیدن آن شگفت زده شده‌اند و می‌تواند برگ برنده دموکرات‌ها در روند استیضاح رئیس‌جمهور امریکا باشد. یک مقام ارشد پنتاگون هم که مسئول نظارت بر سیاست اوکراین و روسیه است، قرار است در مجلس نمایندگان شهادت دهد؛ اقدامی که به شدت ترامپ را نگران کرده است.

درحالی که کاخ سفید دو هفته پیش در نامه به مجلس نمایندگان امریکا عدم همکاری خود با روند استیضاح دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا را اعلام کرد اما برخی مقامات کلیدی واشنگتن این ریسک را به جان خریده‌اند که علیه ترامپ در کنگره شهادت دهند. یکی از این افراد تأثیرگذار که گفته می‌شود اظهاراتش نقش مهمی در روند استیضاح ترامپ خواهد داشت، بیل تیلور، کاردار امریکا در اوکراین است که سه‌شنبه شب در جلسه سه کمیته مجلس نمایندگان حاضر شد تا به سؤالات نمایندگان پاسخ دهد. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، تیلور در این جلسه درباره تماس جنجال‌برانگیز ترامپ با ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین عنوان کرد: «ترامپ در این گفت‌وگوی تلفنی در واقع خواسته بود هر آنچه که زلنسکی، خواستارش است از جمله کمک نظامی حیاتی به این کشور برای مقابله با روسیه مشروط به تعهد اوکراین به تحقیق درباره دموکرات‌ها در زمان برگزاری انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۶ و یک شرکت مرتبط با خانواده جو بایدن، رقیب احتمالی ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰ امریکا شود». تیلور شهادت داد: «آنچه که او در کی‌یف کشف کرده یک کانال غیررسمی و غیرمعمول در سیاست خارجی تحت رهبری رودی جولیانی، وکیل شخصی ترامپ و در نهایت یک شرایط هشداردهنده بوده که روابط امریکا با اوکراین را تهدید می‌کرد». کانال غیررسمی که تیلور به آن اشاره کرده به نقش محوری چهار نفر در روابط چند ماه اخیر کاخ سفید با اوکراین اشاره دارد؛ رودی جولیانی، کورت ولکر، نماینده ویژه امریکا در امور اوکراین، گوردون ساندلند، سفیر امریکا در اتحادیه اروپا و ریک پری، وزیر انرژی امریکا که چند روز پیش رسماً کناره‌گیری خود را اعلام کرد. تیلور همچنین در این جلسه به مکالمات و رویدادهای متعددی اشاره کرد و اهمیت راهبردی اوکراین را برای سیاست‌های امریکا در برابر روسیه متذکر شد. سخنان این دیپلمات امریکا با ادعاهای ترامپ مبنی بر اینکه او قصد زد و بند با رئیس‌جمهور اوکراین بر سر اعطای کمک ۳۹۱میلیون دلاری به این کشور نداشته، همخوانی ندارد.

خبرگزاری رویترز، شهادت تیلور را یکی از تحولات محوری در اتفاقات سیاسی در واشنگتن دانسته که ریاست‌جمهوری ترامپ را حین تلاش او برای انتخاب مجدد در انتخابات ۲۰۲۰ به مخاطره می‌اندازد. همچنان که گفته می‌شود ترامپ در بین اعضای کابینه درباره اینکه آیا احتمال دارد مجلس نمایندگان به استیضاح او رأی بدهد، گفته است این احتمال وجود دارد. پیش‌تر گزارش شده بود که ترامپ در تماس تلفنی با برخی سناتورهای جمهوریخواه نگرانی خود را از روند استیضاحش ابراز کرده بود. در هفته‌های اخیر برخی مقامات جمهوریخواه هم تلاش‌هایی را علیه ترامپ برای تسریع در استیضاحش انجام داده‌اند. برخی فعالان مجازی در توئیتر نوشته‌اند که با شهادت تیلور، احتمال اینکه ترامپ او را از کار برکنار کند وجود دارد. شهادت تیلور به زعم نمایندگان دموکرات، تغییردهنده بزرگ بازی در روند استیضاح ترامپ خواهد بود.

به گزارش سی‌ان‌ان، نمایندگان کنگره بعد از شهادت خصوصی تیلور از شنیدن توضیحات او شگفت زده شده‌اند. کارن باس، نماینده دموکرات گفت: «این توضیحات شوکه‌کننده بودند و کاملاً مشخص بود که ترامپ این الزام را برای رئیس‌جمهور اوکراین ایجاد کرده که اگر تو کمک‌ها را می‌خواهی باید یک بیانیه علنی ارائه دهی». تام مالینوفسکی، عضو دموکرات مجلس نمایندگان پس از ادای شهادت بیل تیلور گفت: «این کامل‌ترین و دقیق‌ترین شهادتی بود که ما تاکنون در مورد وقایع مورد تحقیق داشته‌ایم. این شهادت سبب حل و فصل شک و تردیدهای باقی مانده من شده است». تاکنون برخی نمایندگان دموکرات با بیان اینکه اسناد تحقیقات استیضاح ترامپ کامل نیست، در این مسئله تردید داشتند و به نظر می‌رسد با شهادت مقامات واشنگتن و روشن شدن ابعاد جدید این پرونده، میزان حمایت‌ها از استیضاح ترامپ افزایش خواهد یافت.

از سوی دیگر، لورا کوپر، یک مقام ارشد وزارت دفاع امریکا هم که مسئول نظارت بر سیاست واشنگتن در امور روسیه و اوکراین است، عصر چهارشنبه به وقت محلی در نشست کمیته‌های مجلس نمایندگان امریکا درباره پرونده تحقیقات استیضاح ترامپ شهادت داد. نمایندگان امریکایی بر این باورند که کوپر از تلاش‌های ترامپ برای متوقف کردن کمک‌های مالی و نظامی به اوکراین با هدف فشار وارد کردن به رئیس‌جمهور این کشور برای تحقیقات گسترده علیه جو بایدن، معاون رئیس‌جمهور سابق امریکا خبر داشته و باید به عنوان یکی از شهود، شهادت دهد.

اخبار کوتاه

اذعان صهیونیست‌ها به سقوط پهپاد در جنوب لبنان

شبکه خبری اسکای‌نیوز در خبری فوری از سقوط یک فروند پهپاد در جنوب لبنان خبر داد که ارتش رژیم صهیونیستی این خبر را تأیید کرد. رسانه‌های رژیم صهیونیستی نیز تصویری را از پهپاد جاسوسی که در جنوب لبنان سقوط کرده، منتشر کردند.

هنگ‌کنگ رسماً لایحه استرداد را پس گرفت

مقام‌های هنگ‌کنگ روز چهارشنبه رسماً لایحه استردادی را که جرقه بروز ناآرامی‌های چند ماهه در این دولت‌شهر را زده است، پس گرفتند. به گزارش آسوشیتدپرس، پرونده یک مرد هنگ‌کنگی مظنون به قتل دوستش در تایوان و پیش از آن فرار به دولت‌شهر هنگ‌کنگ باعث شد ضرورت ارائه لایحه استرداد بار دیگر مطرح شود. روز جمعه، این مرد به نام «چان تونگ-کای» که بابت پولشویی در هنگ‌کنگ زندانی بود، نامه‌ای به رئیس اجرایی این دولت‌شهر نوشت و گفت، بلافاصله پس از آزادی در روزهای آتی، خودش را به تایوان تسلیم می‌کند. دولت تایوان سه‌شنبه اعلام کرد، تمایل دارد هیئتی را برای بازگرداندن این فرد به تایوان اعزام کند اما هنگ‌کنگ با رد این پیشنهاد گفت: این مظنون بایستی بدون همراه، خودش را به مقام‌های تایوان تسلیم کند. «جان لی» وزیر امنیت هنگ‌کنگ در پارلمان این دولت‌شهر تأکید کرد، دولت این لایحه را به علت اینکه منجر به «بروز درگیری در جامعه» شده است، پس گرفت. وی به قانونگذاران گفت: به منظور اینکه موضع دولت را آشکارا نشان بدهم، رسماً تعلیق و پس گرفتن این لایحه را اعلام می‌کنم.

هشدار سازمان ملل درباره تکرار مسلمان‌کشی در میانمار

«مرزوقی داروسمان» رئیس یک هیئت حقیقت‌یاب سازمان ملل درباره میانمار هشدار داد، همچنان خطر وقوع دوباره نسل‌کشی علیه صدها هزار تن از اعضای اقلیت مسلمان روهینگیا که همچنان در این کشور زندگی می‌کنند وجود دارد. به گزارش آسوشیتدپرس، داروسمان گفت: «وضعیت روهینگیایی‌ها در ایالت راخین میانمار بدتر شده است. همچنان می‌توان با صراحت گفت که نیت دولت میانمار برای تکرار این نسل‌کشی علیه قوم روهینگیا همچنان پابرجا است و خطر جدی از سرگیری تلاش‌های این دولت برای تکرار نسل‌کشی وجود دارد.»

پوتین و اردوغان درباره شرق فرات بر سر ۱۰ بند توافق کردند

اخراج امریکا از سوریه با توافق در روسیه

گزارش یک

پوتین با اردوغان درباره شمال سوریه در سوچی به یک توافق دست پیدا کرد؛ توافقی که ظاهراً بحران ناشی از عملیات نظامی دو هفته‌ای ترکیه در شمال سوریه را ختم می‌کند ولی در واقع توافقی ضمنی برای اخراج امریکا از شرق فرات است. تمام طرف‌ها به دلایلی متفاوت، از توافق سوچی راضی‌اند. ترامپ که مترصد فرصتی برای خارج کردن نیروهای امریکایی از مهلکه سوریه است، این توافق را یک «خبر خوب» توصیف کرده و ایران آن را گام مثبتی برای بازگشت ثبات و آرامش به منطقه شمرده است. ظاهراً پوتین این توافق را در هماهنگی با دولت سوریه و کردها انجام داده است.

به گزارش «جوان»، ۹ ساعت مذاکره دوجانبه ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه با رجب طیب اردوغان، همتای ترکیه‌ای، به یک توافق ۱۰ بندی در سوچی منجر شد که به نظر می‌رسد مرضی‌الاطراف است. اردوغان این توافق را یک توافق تاریخی خوانده است. خلاصه توافق این است که شبه‌نظامیان کرد سوریه از منطقه موسوم به منطقه حایل در ۳۳ کیلومتری بین مرز ترکیه و سوریه از جمله دو منطقه منبج و تل رفعت به داخل خاک سوریه عقب‌نشینی می‌کنند و جای آنها را نیروهای مشترک روسیه و ترکیه گرفته و تا عمق ۱۰ کیلومتری مرز ترکیه با سوریه به طور مشترک گشت‌زنی خواهند کرد. کل این اقدامات طی ۱۵۰ ساعت (شش روز و شش ساعت) عملیاتی می‌شود. این بدان معنی است که «یپ‌گ» و تسلیحات آن طی ۱۵۰ ساعت از عمق ۳۰ کیلومتری مرزهای ترکیه و سوریه خارج شوند تا روسیه و ترکیه عملیات گشت زنی مشترک خود را شروع کنند. سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه در پایان نشست اردوغان و پوتین گفت که نیروهای نظامی کشورش به همراه نظامیان ارتش سوریه تسهیلاتی را برای خروج هر چه سریع‌تر نیروهای کرد از شمال سوریه فراهم خواهند کرد

اصول توافق

حفظ «تمامیت ارضی سوریه»، مخالفت با «هرگونه تروریسم و اقدامات تروریستی»، «بازگشت امن و داوطلبانه پناهندگان سوری»، «ایجاد یک راه‌حل سیاسی پایدار» در چارچوب روند آستانه و همچنین «فعالیت کمیته تدوین قانون اساسی جدید سوریه» پنج محور اساسی توافق پوتین و اردوغان است که تاکنون مورد حمایت تمام طرف‌های درگیر در بحران سوریه قرار گرفته است. وزارت دفاع ترکیه پس از پایان مهلت آتش‌بس موقتی که از پنج روز پیش آغاز شده بود اعلام کرد که دیگر نیازی به آغاز مجدد عملیات در سوریه وجود ندارد و با این موضع خود تلویحاً نه تنها رضایت، بلکه پایبندی خود را به توافق بروز داد. اداره خودمختار کردها در شمال و شرق سوریه هرچند اعلام کرده که از بندهای توافق روسیه و ترکیه مطلع شده و درباره آن در حال رایزنی است ولی شواهد و قرائن نشان می‌دهد که از آن رضایت نسبی دارد. دمشق که از قبل درباره این توافق با روس‌ها هماهنگی کرده، از آن استقبال کرده است. «دیمیتری پسکوف» سخنگوی کاخ ریاست جمهوری روسیه (کرملین) سه‌شنبه شب گفت که پوتین در تماس تلفنی با بشار اسد، وی را در جریان نتایج دیدارش با اردوغان قرار داده است. به گفته پسکوف، «اسد از پوتین تشکر و بر حمایت کامل خود از نتایج به دست آمده در دیدار پوتین و اردوغان تأکید کرده است.» علاوه بر این، مولود چاووش اوغلو، وزیر خارجه ترکیه در گفت‌وگو مطبوعاتی با آناتولی هرچند گفته که هیچ تماس مستقیمی با رژیم اسد ندارد ولی تأیید کرده که تماس‌هایی در سطح امنیتی-اطلاعاتی وجود دارد تا مشخص شود که آنکارا سعی در نزدیک شدن به دولت سوریه دارد.

استقبال ترامپ و تهران

ایران و امریکا هر دو، البته به دلایلی متفاوت از توافق سوچی استقبال و از آن حمایت کردند. سیدعباس موسوی، سخنگوی وزارت امور خارجه گفته که ایران از هر اقدامی که به حفظ تمامیت ارضی، تقویت حاکمیت ملی و بازگشت ثبات و آرامش به منطقه منجر شود استقبال می‌کند و در این راستا تفاهم حاصله میان فدراسیون روسیه و جمهوری ترکیه برای پایان دادن به درگیری‌ها در شمال سوریه را قدم مثبتی برای بازگشت ثبات و آرامش به منطقه می‌داند. موسوی حضور نیروهای خارجی در شمال سوریه را موجب تأمین امنیت در منطقه ندانست و تأکید کرد: «راه‌حل مشکلات منطقه، درون منطقه‌ای است و خروج نیروهای امریکایی از منطقه موجب بازگشت امنیت و آرامش خواهد بود.» دونالد ترامپ نیز که بر کاهش نیروهای امریکایی در خاورمیانه تأکید دارد، در توئیتر نوشت: «به نظر می‌رسد خبرهای خوبی پیرامون ترکیه، سوریه و خاورمیانه در حال روی دادن است. گزارش‌های بیشتر منتشر خواهد شد.» ناظران این توافق را یک پیروزی برای روسیه می‌دانند، کشوری که بعد از خروج امریکا از شرق فرات، وارد آن شده است. سی‌ان‌ان دیروز در گزارشی با اشاره به توافق پوتین و اردوغان، امریکا را بزرگ‌ترین بازنده سوریه خوانده و با اشاره به خروج سریع امریکا از سوریه، توافق روز سه‌شنبه در سوچی را «اضافه شدن به تحقیر» امریکا خوانده و نوشته است: «این سرگئی شویگو، وزیر دفاع روسیه بود که به طور مؤثری اعلام کرد که الان زمان خروج امریکایی‌ها از سوریه است.» آوا تودی نوشت: «برای نخستین بار، پای نظامیان روسیه به آن سوی فرات می‌رسد. روس‌ها در مناطقی که کردها در آن خودگردانی مقبول هفت ساله داشتند و با حمایت امریکا در مبارزه با داعش برجسته‌ترین نقش را داشتند، مستقر خواهند شد.» الوقت نیز نوشت: «یکی از تأثیرات مهم این توافقنامه خارج شدن کامل امریکا از معادلات تعیین‌کنندگی در صحنه تحولات سوریه و تبدیل رسمی روسیه به بازیگر اصلی در مورد آینده سوریه است.»

در واشنگتن، ظاهراً این فقط ترامپ است که از توافق سوچی استقبال می‌کند. «جیمز جفری»، نماینده ویژه دولت دونالد ترامپ در امور سوریه و ائتلاف موسوم به ضد داعش سه‌شنبه شب گفت که با ترامپ درباره تصمیم به خارج کردن نظامیان امریکا از سوریه مشورت نشده است. سخنان جفری در یک جلسه استماع ابراز شده که در جریان آن، او برای توضیح درباره دلیل خروج امریکا از سوریه تحت فشار قرار گرفته بود. هنگامی که میت رامنی، سناتور ایالت یوتا جفری را تحت فشار قرار داد و از او پرسید که آیا ترامپ تصمیم خود برای خروج از سوریه را به اطلاع او رسانده او گفت: «درباره این تصمیم خاص، از قبل به من چیزی گفته نشد.» کریس مورفی، سناتور دموکرات به شدت از این اقدام ترامپ انتقاد کرد. او گفت: «واقعاً نمی‌دانم وقتی که رئیس‌جمهور قرار است مهم‌ترین تصمیم مؤثر بر منافع امریکا در سوریه و آینده داعش در سوریه را بگیرد و با نماینده ویژه امریکا در امور سوریه و نماینده ویژه دولت در امور ائتلاف مبارزه با داعش مشورت نمی‌کند چه نیازی به داشتن شغلی با این عنوان داریم؟» منابع مطلع نیز به ان‌بی‌سی‌نیوز گفته‌اند چند روز بعد از آنکه ترامپ تصمیم به خارج کردن نظامیان امریکایی از سوریه گرفت یک سناتور جمهوریخواه و چند نفر دیگر از معتمدان ترامپ دو بار به کاخ سفید رفتند تا نظر او را عوض کنند. جک کین، ژنرال بازنشسته امریکایی و یکی از تحلیلگران شبکه خبری فاکس‌نیوز (شبکه محبوب ترامپ) ابتدا روز ۱۸اکتبر تلاش کرد موقعیت سوریه، ترکیه و عراق را روی نقشه به ترامپ نشان دهد. او سپس مقر میدان‌های نفتی در شمال سوریه که تحت کنترل امریکا و شبه‌نظامیان کرد بود را به ترامپ نشان داد. کین به ترامپ گفته اگر نظامیان امریکایی از سوریه خارج شوند این نفت‌ها به دست ایران می‌افتد. او یک بار دیگر روز ۱۴اکتبر، این بار با حضور لیندسی گراهام هم یک بار دیگر همین کار را انجام داد. او به ترامپ نقشه‌ای نشان داد و گفت که تقریباً سه چهارم میدان‌های نفتی سوریه در همین منطقه‌ای قرار دارد که نیروهای امریکا در آن مستقرند.

گراهام و کین به ترامپ گفته‌اند که ایران آماده حرکت به سمت این میادین نفتی است و پس از خروج امریکا حریم هوایی این منطقه را در اختیار خواهد گرفت.

نمای نزدیک

متن توافق روسیه و ترکیه

کرد پرس: ۱- هر دو کشور بر پایبندی خود به اتحاد سیاسی سوریه، محافظت از تمامیت ارضی سوریه و محافظت از امنیت ملی ترکیه تأیید می‌کنند. ۲- دو کشور به اراده خود برای مبارزه با هرگونه تروریسم و اقدامات تروریستی در سوریه و بی‌اثر کردن اقدامات برای جدایی‌طلبی در سرزمین‌های این کشور، تأکید می‌کنند. ۳- در این چارچوب محدوده سرکانی – گری سپی که در عمق ۳۲ کیلومتری به عنوان حوزه عملیاتی چشمه صلح مطرح شده است به عنوان وضعیت موجود مورد محافظت قرار خواهد گرفت. ۴- هر دو کشور بر اهمیت توافقنامه آدانا تأکید کرده و فدراسیون روسیه در شرایط موجود اقدامات لازم برای تسهیل در اجرای توافقنامه آدانا را انجام خواهد داد. ۵- از ساعت ۱۲:۰۰ [به وقت محلی ترکیه] تاریخ ۲۳اکتبر ۲۰۱۹ میلادی نیروهای پلیس و ارتش روسیه به همراه نیروهای سوریه به منظور خارج کردن نیروهای YPG و سلاح‌های این گروه به عمق ۳۰ کیلومتری از مرزهای ترکیه از مناطق بیرونی حوزه عملیات چشمه صلح اقدام خواهند کرد. این اقدامات در ۱۵۰ ساعت به اتمام خواهد رسید. همزمان با این روند نیروهای ترکیه و روسیه در عمق ۱۰ کیلومتری از شرق و غرب محدوده عملیات چشمه صلح اقدام به گشت زنی‌های نظامی مشترک خواهند کرد. ۶- تمامی عناصر YPG به همراه سلاح‌های خود از منبج و تل رفعت خارج خواهند شد. ۷- هر دو کشور برای جلوگیری از نفوذ گروه‌های تروریستی تدابیر لازم را اتخاذ خواهند کرد. ۸- به منظور تسهیل بازگشت امن و داوطلبانه پناهندگان سوری به سرزمین‌های خود اقدامات لازم انجام خواهد شد. ۹- برای نظارت و هماهنگی به منظور اجرای دقیق این توافقات به دست آمده یک مکانیزم نظارت و ارزیابی مشترک تأسیس خواهد شد. ۱۰- دو کشور به تلاش‌های خود در چارچوب مذاکرات آستانه برای ایجاد یک راه‌حل سیاسی ماندگار اختلافات سوریه ادامه خواهند داد و از فعالیت کمیته تدوین قانون اساسی جدید سوریه حمایت خواهند کرد.

گزارش ۲

قاطع شدن دولت لبنان برای برخورد با اعتراضات

حریری: نه کنار می‌روم، نه کابینه تغییر می‌دهم

«سعد حریری» نخست‌وزیر لبنان که در روزهای اخیر موضع محکمی درباره ادامه فعالیت در سمت خود اتخاذ نکرده بود، در هفتمین روز از ناآرامی‌ها و در پی افشا شدن دست‌های پشت پرده سعودی‌ها، روز چهارشنبه گفت که از سمت خود کناره‌گیری نخواهد کرد.

موضوع تغییر دولت و استعفای نخست‌وزیر، در روزهای اخیر به یکی از مباحث مهم در عرصه داخلی لبنان تبدیل شده بود، با این حال، حریری در تماس تلفنی با «نبیه بری» رئیس پارلمان این کشور گفت که گزینه استعفای دولت یا تغییر آن مطرح نیست. وی تأکید کرد که اولویت، اجرای سریع طرح بهبود وضع اقتصادی کشور است که در هیئت دولت تصویب شد. رئیس پارلمان لبنان هم در جریان دیدار با شماری از افرادی که به دیدن وی آمده بودند، درباره استعفای وزیران حزب «تیروهای لبنانی» به رهبری «سمیر جعجع» گفت: «اگر در این مورد با من مشورت می‌کردند، پیشنهاد می‌دادم که این کار انجام نشود، اما در هر حال این کار صورت گرفت. به نظرم بهتر است که در تصمیم‌گیری در این خصوص درنگ شود و معتقدم باید به این موضوع فرصت داد. چه بسا شرایطی فراهم شود یا تماس‌ها با نیروهای لبنانی درباره تجدیدنظر در استعفای وزیران خود، به موفقیت برسد.»

دستور حریری برای برقراری نظم

در ادامه ناآرامی‌ها در لبنان، دیروز بخشی از معترضان در برابر بانک مرکزی تجمع و به سیاست‌های آن اعتراض کردند. همچنین موضوع دعوت به اعتصاب سراسری هم مطرح شده، آن هم در شرایطی که زندگی عادی و ارائه خدمات عمومی در بیروت و برخی شهرهای این کشور طی یک هفته اخیر مختل شده است. در چنین وضعیتی، حریری به نیروهای امنیتی و نظامی دستور داده که نظم و امنیت را در شهرها برقرار کنند و راه‌های ارتباطی را که به دست معترضان بسته شده است باز کنند. ارتش لبنان برای باز کردن مسیرهای ارتباطی که معترضان آنها را بسته‌اند، به زور روی آورد. اسکای‌نیوز نوشت که تعداد نیروهای ارتش در خیابان‌ها بیشتر شده و در بعضی از مکان‌ها با تظاهرکنندگان درگیری رخ داده است. «رایا حسن» وزیر کشور لبنان گفت: «هدف ما این است که اجازه ندهیم بعضی به اماکن عمومی و خصوصی آسیب وارد کنند. نمی‌توانیم به زور متوسل شویم. ما با تظاهرکنندگان هستیم اما اجازه نمی‌دهیم که بعضی دست به آشوب بزنند. ارتش در تلاش است راه‌ها را باز کند و این به خاطر آسان شدن تردد مردم است.» الحدث هم نوشت: «تظاهرات در النبطیه ادامه دارد. پلیس با تظاهرکنندگان درگیر شده است. تلفن‌های همراه از مردم گرفته می‌شود و به آنها اجازه داده نمی‌شود که تصویر بگیرند.»

ریاض سرمنشأ ناآرامی‌ها

«المیادین» و «المنار» دیروز به نقل از «مارک اوون جونز» استاد مطالعات خاورمیانه در دانشگاه «حمد بن خلیفه قطر»، گزارش دادند که حساب‌های توئیتری مشکوک بسیاری در جریان اعتراضات لبنان ایجاد شده و محل آنها عربستان سعودی بوده است. کمپین توئیتری برای تخریب «سید حسن نصرالله» دبیرکل حزب‌الله شکل گرفته است و در این راستا هشتگ‌هایی از قبیل «نصرالله یکی از آنهاست» و «تو و تسلیحاتت دست از سر ما بردارید»، منتشر شده‌اند. همچنین، فرماندهی ارتش لبنان سه‌شنبه اعلام کرد که اطلاعات ارتش یک روحانی قلابی به نام «محمد علی ترشیشی» را بازداشت کرده است. در بیانیه ارتش آمده، فرد مذکور میان تظاهرات‌کنندگان پول توزیع می‌کرده که منبع این پول‌ها مشخص نیست. وبگاه لبنانی «یا صور» در این رابطه نوشت: مجلس اعلای شیعیان لبنان پیش‌تر در بیانیه‌ای نام ترشیشی را در کنار نام چند تن دیگر آورده و اعلام کرده اینها روحانی قلابی هستند و شایستگی بر عهده گرفتن امور شرعی و غیر آن را ندارند. همچنین در شبکه‌های اجتماعی نیز به این موضوع اشاره شده بود که وی این پول‌ها را از افرادی در کشورهای حاشیه خلیج فارس گرفته است.

نگاه

سید نعمت‌الله عبدالرحیم‌زاده

از چشمه صلح به آدانا

حمله نظامی ترکیه به شمال سوریه با نام عملیاتی «چشمه صلح» از شنبه هفته گذشته شروع شده و حالا به نظر می‌رسد که در کمتر از دو هفته به مرحله پایانی خود نزدیک شده است. رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، با هدف تشکیل منطقه‌ای امن به عمق ۳۰ کیلومتر در شمال سوریه این عملیات را شروع کرد تا بتواند قریب به ۳میلیون و ۶۰۰ هزار پناهجوی سوری را در آنجا اسکان دهد. به نظر می‌رسد که اردوغان به نحو اصولی به هدف خود برای ایجاد این منطقه امن رسیده باشد، در عین اینکه روسیه تلاش می‌کند از این فرصت برای هدف بزرگ‌تری بهره‌برداری کند و توافقی را زنده کند که به نام توافق آدانا در ۱۹۹۸ به امضای سوریه و ترکیه رسیده بود. اگر روسیه موفق به این کار شود، می‌توان چشم‌انداز قابل‌اطمینانی برای صلح در سوریه یافت، هرچند که به نظر نمی‌رسد مشکل شمال سوریه به نحو اساسی حل شود.

دیدار ۹ ساعته اردوغان با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، در شهر سوچی روسیه توافقی را بین دو طرف در پی داشت که یک وجه این توافق برقرار شدن آتش‌بس به مدت ۱۵۰ ساعت است. وجه دیگر این توافق حضور نیرویی مرکب از ارتش سوریه و پلیس نظامی روسیه در مناطق مرزی شمال شرق سوریه است تا کنترل مرز شمالی سوریه به دست این نیرو بیفتد که البته کنترل مرزی این نیرو خارج از محدوده‌ای خواهد بود که ترکیه آن را به عنوان منطقه امن در نظر گرفته است. از سوی دیگر، قرار شده نیروهای کرد سوریه هم تا ۳۰ کیلومتری از مرز عقب‌نشینی کنند و به خصوص از دو شهر منبج و تل رفعت خارج شوند. وزارت دفاع ترکیه بر اساس این توافق با صدور بیانیه‌ای اعلام کرده که دیگر نیازی به انجام عملیات جدید در سوریه نیست و از طرف دیگر، نیروهای پلیس نظامی روسیه هم عملیات گشت‌زنی خود را در مجاورت رودخانه ساجور در شرق فرات شروع کرده‌اند. بنابراین، به نظر می‌رسد که فرمولی برای پایان دادن به جنگ تازه در شمال سوریه به دست آمده، به نحوی که اردوغان دست کم تا حدی به خواسته خود رسیده و توانسته آن مقدار منطقه امن در شمال سوریه به دست بیاورد تا آوارگان سوری را به آنجا بفرستد و روسیه هم توانست زمینه بازگشت نیروهای ارتش سوریه را به مرزهای شمالی فراهم کند، در عین اینکه از گسترش این جنگ به شهرها و مراکز مهم کردنشین مثل منبج، کوبانی، تل‌تمر و برخی دیگر از شهرها و روستاهای این منطقه جلوگیری کند.

با وجود این، هنوز دو مسئله اصلی کماکان حل نشده باقی مانده است. مسئله اول مربوط می‌شود به آن بیش از ۳/۵ میلیون پناهجوی سوری که حالا ترکیه مقدار زمینی در شمال سوریه به دست آورده تا آنها را در آنجا اسکان دهد. گذشته از اینکه آمدن این پناهجویان به رضایت خودشان باشد یا به اجبار ترکیه، به نظر می‌رسد که آمدن این حجم بالا از جمعیت غیر کرد به منطقه‌ای باریک در شمال سوریه فی‌نفسه مسئله‌ساز باشد. شاید اردوغان بخواهد به این وسیله سد انسانی بین کردهای سوریه و مناطق جنوبی کشورش ایجاد کند اما با این کار چنان تغییر در بافت جمعیتی منطقه ایجاد می‌شود که به تنش‌هایی در بلندمدت دامن خواهد زد. از سوی دیگر، حضور ارتش سوریه در مرز شمالی کشور و به خصوص در شهر کوبانی می‌تواند نقطه شروع قابل قبولی برای برقراری ثبات در این منطقه باشد اما باید دید بعد از این چه خواهد شد. پوتین در دیدار با اردوغان معاهده آدانا را روی میز گذاشت. این معاهده در ۲۰اکتبر ۱۹۹۸ بین ترکیه و سوریه و با نظارت ایران و مصر در زمینه همکاری دوجانبه برای مبارزه با تروریسم به امضا رسید. پوتین با این کار تنها به توافق فعلی با اردوغان بسنده نکرده بلکه سنگ بنایی گذاشته تا از یک سو مسئله شمال سوریه بر اساس این معاهده حل و فصل اساسی شود و از سوی دیگر زمینه برای تماس بین آنکارا و دمشق فراهم شود. هرچند که مولود چاووش‌اوغلو، وزیر خارجه ترکیه، گفته که دولت سوریه توان اجرای معاهده آدانا را ندارد اما همین حرف او و اینکه به کلی آن معاهده را رد نکرده، نشان می‌دهد که حالا ترکیه هم حاضر به بازگشت به این توافق است. به هر صورت، روسیه با استفاده از خلأ حضور امریکا در شمال سوریه و پذیرش بخشی از منطقه امن مورد نظر ترکیه، مانع از ادامه عملیات چشمه صلح شود و توافقی برای آتش‌بس به جای آن برقرار کند و حالا باید دید که چگونه خواهد توانست با احیای آدانا به طور کلی ترکیه را از شمال سوریه خارج کند و حاکمیت شمال شرق سوریه را به حکومت این کشور بازگرداند.

چشم‌انداز

برگزیت در مسیر تعلیق کوتاه‌مدت

نمایندگان پارلمان انگلیس طرح دولت این کشور برای خروج از اتحادیه اروپا تا تاریخ ۳۱اکتبر را رد کرده‌اند تا این پرونده همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار داشته باشد. حالا اروپا باید تصمیم بگیرد که تقاضای تمدید انگلیسی‌ها را بررسی کند یا نه. با سخنانی که از جانب آلمانی‌ها زده شده است، بعید نیست که اروپا با تمدید کوتاه مدت زمان خروج موافقت کند.

به گزارش فارس، نمایندگان مجلس عوام انگلیس در نخستین رأی‌گیری با ۳۲۹ رأی موافق و ۲۹۹ رأی مخالف به کلیات توافق جانسون رأی مثبت دادند، اما در یک رأی‌گیری دیگر که به فاصله کوتاهی برگزار شد، چارچوب زمانی جانسون برای محقق کردن برگزیت تا ۳۱اکتبر موسوم به متمم «لتوین» را رد کردند. جانسون در واکنش به تصویب متمم لتوین پیش از ترک پارلمان گفت: «با اتحادیه اروپا در مورد اعمال تأخیر [در اجرای برگزیت] مذاکره نخواهم کرد و قانون هم نمی‌تواند مرا مجبور کند.

جانسون پیش از این گفته بود در صورتی که پارلمان انگلیس با طرح او موافقت نکند لایحه پیشنهادی دولت خود را برای خروج از اتحادیه اروپا پس گرفته و خواستار برگزاری انتخابات سراسری خواهد شد. نخست‌وزیر انگلیس روز شنبه مجبور شد به‌رغم خواست خود از سران اتحادیه اروپا بخواهد اجرای برگزیت را به تعویق بیندازند. جانسون چند ماه پیش گفت ترجیح می‌دهد بمیرد اما خواستار تعویق برگزیت نشود. جانسون در آن نامه تأکید کرده که درخواست مطرح‌شده در آن نامه در واقع خواست نمایندگان پارلمان انگلیس است نه او. او نوشته بود اطمینان دارد می‌تواند تا تاریخ ۳۱اکتبر توافق برگزیت را که میان دولت او و سران ۲۷ دولت عضو اتحادیه اروپا حاصل شده، به تصویب برساند. طنز قضیه اینجاست که یک مقام ارشد دفتر نخست‌وزیری انگلیس در گفت‌وگو با روزنامه تلگراف گفته جانسون در تماس تلفنی با سران اروپایی از آنها خواسته از پارلمان انگلیس بخواهند در تصمیم خود برای تأخیر در اجرای برگزیت تجدیدنظر کنند زیرا «بهترین گزینه هم برای انگلیس و هم برای اتحادیه اروپا» خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا در ضرب‌الاجل ۳۱اکتبر است.

باید در نظر داشت این رأی مثبت به معنای تأیید توافق جانسون نیست. شماری از اعضای حزب کارگر که از کلیات توافق جانسون حمایت کرده‌اند خواهان عضویت انگلیس در اتحادیه گمرکی و شماری نیز به‌دنبال مشروط کردن این توافق به حمایت مردم از آن، طی یک همه‌پرسی هستند.

منتظر تصمیم اروپا

اکنون سران اتحادیه اروپا باید تصمیم بگیرند آیا مهلت ۳۱اکتبر برگزیت را تمدید کنند یا نه و چه مدت زمانی را برای آن تعیین کنند. «هایکو ماس» وزیر امور خارجه آلمان، روز چهارشنبه در گفت‌وگو با شبکه «ان‌تی‌وی» از آمادگی کشورش برای تمدید کوتاه مدت مهلت برگزیت خبر داد. ماس تصریح کرد که اگر دلیل سیاسی مناسبی وجود داشته باشد، آلمان آمادگی دارد به بریتانیا مهلت اندکی برای خروج از اتحادیه اروپا (برگزیت) اعطا کند. پیش از این نیز، «دونالد تاسک» رئیس شورای اروپا از کشورهای عضو اتحادیه اروپا درخواست کرده بود که با پیشنهاد دولت انگلیس برای تعویق برگزیت موافقت کنند.